

In Nederland wordt meer dan €4 miljard aan het goede doel gegeven. De bijdrage van de belastingdienst aan Algemeen Nut Beogende Instellingen is €247 miljoen aan giftenaftrek en €209 miljoen voor faciliteiten in de Successiewet.

Bij de belastingdienst zijn ongeveer 13.000 algemeen nut beogende instellingen geregistreerd. De goede doelensector mag zich dus in een buitengewone belangstelling verheugen. Deze groei gaat door, mede doordat steeds meer vermogende particulieren en ondernemers eigen stichtingen oprichten of doneren aan fondsen op naam. Alleen het Prins Bernhard Cultuurfonds dat de term fonds op naam geregistreerd heeft, had in 2006 al 174 fondsen op naam.

De groei van de sector gaat gepaard met een toenemende stijging van de belastinguitgaven. De fiscaliteit speelt bij het 'geven' dus een belangrijke rol. Een gegeven is dat de tarieven Successierecht nog steeds fors zijn. Een juiste timing van de giften levert fiscale voordelen op. Ontwikkeling in de Verenigde Staten en Engeland op het gebied van PLANNED GIVING waaien over naar Nederland. De fiscale status van Algemeen Nut Beogende Instelling heeft een positief effect op het geven doordat de ontvanger geen schenkings- en/of successierechten hoeft te voldoen.

In deze notitie geven we een niet limitatieve samenvatting van een aantal fiscale mogelijkheden die er zijn om 'geven' fiscaal te faciliteren, waarbij de doelgroep de ondernemer is die een deel van de winst wenst te bestemmen voor het goede doel.

Een aantal onderwerpen werken we uit. Dat betreft een aantal algemeen bekende zaken en mogelijk wat minder bekende mogelijkheden:

- Giftenaftrek in de zaak
- o Giften uit zakelijke motieven
- o Giften gedaan vanuit ideële motieven
- o Giften als uitvoering van statutaire doelstelling
- o De fiscaal fondswervende instelling (FFI)
- o Eigen fondswervende (ANBI) instelling
- o nalatenschapplanning

Giftenaftrek zakelijke motieven

Wanneer een ondernemer (eenmanszaak en VOF) of een BV een gift doet uit zakelijke overwegingen, kan het bedrag van de gift geheel in aftrek worden gebracht als ondernemingskosten. Dit is het geval wanneer:

- _ een gift wordt gedaan uit reclameoverwegingen.
- _ de ondernemer/BV zich niet of moeilijk aan de gift kan onttrekken.
- _ de ondernemer/BV in zijn hoedanigheid als ondernemer/BV belang heeft bij het doel van Bible League.

U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan iemand die op zijn openingsfeest waar veel zakenrelaties aanwezig zijn, kenbaar maakt dat een gift wordt gedaan aan Bible League. In dat geval kan verdedigd worden dat de ondernemer zich wil profileren met de gift; er zijn dus zakelijke belangen mee gediend. Dit is het geval wanneer naar buiten kenbaar wordt gemaakt dat de ondernemer Bible League steunt en hij zich wil profileren richting zijn zakenrelaties. Het is goed om een en ander vast te leggen, bijvoorbeeld op foto, video of vermelding in een (programma-) boekje. Voor de fiscus zal wel aannemelijk moeten worden gemaakt dat met de gift zakelijke belangen gemoeid zijn en niet slechts persoonlijke motieven van de ondernemer een rol spelen.

Giftenaftrek ideële motieven

Eenmanszaak/particulier

Dat zijn giften die worden gedaan omdat er een privé motief is. Er is aan de gift geen enkel zakelijk belang verbonden. Denk aan de collecten voor de kerk.

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen gewone giften en periodieke giften (lijfrenten).

Een gewone gift is aftrekbaar, maar er is een drempel. Die is 1% van het verzamelinkomen (voor persoonsgebonden aftrek) en het maximum is 10% van het verzamelinkomen. Een ondernemer die grotere bedragen wil geven, zal vaak de onderneming drijven in de vorm van een of meerdere BV's en dan speelt deze drempel alleen voor de privé-giften.

Deze drempel kan omzeild worden door een gift te doen in de vorm van een lijfrente. Dan is er onbeperkte aftrek. Voorwaarden:

- _ lijfrente moet notarieel worden vastgelegd;
- _ looptijd van 5 jaar;
- _ moet gaan om een lijfrente aan kerkelijk, culturele, wetenschappelijke of algemeen nut beogende instellingen.

Besloten vennootschap

Ideële giften zijn niet-zakelijke giften. Die zijn aftrekbaar tot 50% van de winst tot € 100.000,-. In de wet staat dat het moet gaan om giften aan kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele of Algemeen Nut Beogende Instellingen.

Gesteld dat de bijdrage als Zakelijke Vriend van Bible League niet als sponsorbijdrage aftrekbaar zou zijn dan is de bijdrage als gift aftrekbaar. Het belang van deze discussie is alleen aan de orde als er meer wordt gegeven dan 50% van de winst. Sponsorbijdragen zijn onbeperkt aftrekbaar en giften dus niet. Wordt structureel meer winst dan 50% tot € 100.000,- aan het goede doel geschonken en wordt deze als sponsorbijdrage in aftrek gebracht dan kan, als privé-motieven een rol spelen, door de fiscus gesteld worden stellen dat deze giften privé zijn. Dit moet aangetoond en bewezen worden. De BV moet aantonen dat de BV gebaat is bij het doen van deze bijdragen (zie hierna onder privé motieven).

Worden meer giften gegeven dan 50% van de winst tot € 100.000,- en is er geen sprake van sponsoring dan is het meerdere dus niet aftrekbaar.

Giften BV en privé-motief aandeelhouder

Als een BV een gift doet vanuit een privé-motief dan kan er discussie ontstaan over de aftrek. Welk belang heeft de BV met het doen van de gift? Dat is een lastige discussie. De beleidsbepaler in de BV is de directeur die aan enerzijds privé belangen heeft en anderzijds zakelijk de belangen van de BV behartigt. Die functies zijn niet te scheiden en de fiscus kan dat aangrijpen om giftenaftrek in de BV ter discussie te stellen.

In het familiebedrijf zal bijna elke gift die een BV doet feitelijk voortkomen uit het brein van de directeur aandeelhouder? Toch is het geen academische discussie, want recent is er weer over geprocedeerd. Een voorbeeld uit de rechtspraak is de BV die een gift doet aan de kerk waar de directeur aandeelhouder lid is. De inspecteur heeft in dat geval (het ging om een gift van een paar ton in euro's) met succes gesteld dat het doen van de gift een privé motief van de directeur was en dat er geen aftrek was maar een winstuitdeling. Kortom geen aftrek in de BV en privé een correctie als dividend.

Bij giften aan Bible League speelt dat niet, althans is ons niet bekend dat dergelijke standpunten door de belastingdienst worden ingenomen.

Is dat op te lossen? Wij denken van wel.

Dat zou onzes inziens kunnen door in de doelstelling van de BV te laten opnemen dat tot het doel van de vennootschap tevens behoort het geven van geld (tot een maximum van 10% van de winst) aan kerkelijke instellingen uitgaan van de en dan de naam of namen van de kerkelijke denominaties noemen.

Casus

U bent ondernemer en geeft bedragen aan het goede doel tot maximaal 10% van de winst of u neemt voor het vaste bedrag van €5.000 per jaar deel aan Zakelijke Vrienden van Bible League. U hebt niet de mogelijkheid om eigen projecten op te starten en/of te begeleiden. In dat geval kunt u het beste deze bedragen in de BV als sponsorbijdrage of gift ten laste van de winst brengen.

Fiscaal Fondswervende Instelling (FFI)

Stel, u bent ondernemer en u wilt de winst van uw bedrijf (of een onderdeel van uw bedrijf) volledig besteden aan het goede doel. Wat kunt u dan doen? De wet biedt dan een ideaal instrument om die doelstelling te verwezenlijken en dat is de Fiscaal Fondswervende Instelling (FFI).

De FFI is een BV die alle giften ten laste van de winst mag brengen. Voorwaarde is dat in de statuten van de BV wordt opgenomen dat het doel van de BV is nagenoeg alle winst (> 90%) weg te geven aan erkende goede doelen (ANBI's).

Op die manier kan bereikt worden dat de bijdrage volledig aftrekbaar wordt. Er kan dus zonder belastingheffing geld naar het goede doel worden overgemaakt!

In de praktijk zal de FFI toepasbaar zijn voor ondernemers die de intentie hebben de winst van een BV volledig te besteden aan het goede doel. Dat kan dus ook een BV zijn die onderdeel is van een concern. Randvoorwaarden om tot een FFI te komen zijn onzes inziens; financiële onafhankelijkheid van de BV, en de intentie van de directie/aandeelhouder winst volledig te besteden aan het goede doel.

Onzes inziens is de FFI geschikt voor beleggings -BV's (onroerend goed of beleggingen in vastrentende waarden), BV's die financieel onafhankelijk zijn van een bank of andere crediteuren en de rendementen niet nodig hebben om te herinvesteren.

In theorie zal het vermogen van een FFI tot in lengte van jaren in stand gehouden kunnen worden en de rendementen op die manier belastingvrij.

Voordeel van de FFI is dat de eisen die gesteld worden aan ANBI's niet van toepassing zijn op de FFI.

Casus:

Stel, u bent directeur /aandeelhouder van een concern. Onderdeel van het concern zijn beleggingsvennootschappen en actieve werk BV's. U hebt de intentie de winst van een van deze (beleggings-)vennootschappen volledig te bestemmen voor het goede doel. Die beleggingsvennootschap kan dan worden omgevormd tot FFI. De winst kan fiscaal aftrekbaar worden uitgekeerd aan het goede doel.

Of u hebt de zaak verkocht en bent privé financieel onafhankelijk. U start met nieuwe activiteiten en bent bereid de winst van deze activiteit volledig voor het goede doel te besteden. De nieuwe activiteit kan dan ondergebracht worden in een FFI.

De FFI is bij uitstek geschikt om maatschappelijk verantwoord ondernemen in de praktijk te brengen voor de financieel onafhankelijke ondernemer die nog zakelijk actief is.

Giften en nalatenschapplanning

In het begin van deze notitie is aangegeven dat Planned Giving een item is dat aandacht

heeft. Een van de instrumenten daarbij is de nalatenschapplanning. Het goede doel zal daar ook zijn plaats in kunnen krijgen. Een deel van de nalatenschap kan vermaakt worden naar het goede doel en ook kan bij het testament een eigen goede doelenstichting worden opgericht. Veel vermogensfondsen (niet alleen in Nederland) hebben hun oorsprong in het feit dat in een testament een deel van het vermogen is vermaakt aan een op te richten Stichting die de status van ANBI moet aanvragen om de erfenis belastingvrij te kunnen ontvangen. Meest bekende voorbeeld is de Nobelstichting maar zo zijn er ook in Nederland talloze vermogensfondsen hun oorsprong hebben in een testamentaire making.

De eigen goede doelen stichting (ANBI)

Steeds meer zien we de ontwikkeling dat ondernemers een eigen Goed Doel oprichten. Dat kan zonder veel problemen geregeld worden mits die ANBI maar voldoet aan de voorwaarden waar alle ANBI's aan moeten voldoen (o.a. onafhankelijk bestuur, geen beloning bestuurders, vermogens eis). Veelal wordt gekozen voor de rechtsvorm van een stichting maar dat is geen voorwaarde. Elke rechtspersoon kan kwalificeren als ANBI er zijn namelijk geen wettelijke eisen gesteld aan de rechtsvorm. De stichtingsvorm is de meest voorkomende.

Stel, u wilt een fonds oprichten en op die manier eigen projecten opstarten. Het fonds kunt u donaties doen door 10% van de winst van uw bedrijf over te maken of een deel van de verkoopopbrengst van de zaak. Het fonds is door de omvang van de middelen en beschikbaarheid van management capaciteit (bijvoorbeeld uit uw bedrijf) in staat zelfstandig projecten op te starten en te begeleiden. Dat vraagt dus een bepaalde omvang. Het fonds moet voldoen aan de ANBI regels en is daardoor gebonden aan andere voorwaarden dan de hiervoor genoemde FFI.

De motieven die voor het oprichten van een eigen ANBI (Stichting) veelal worden gehanteerd zijn:

- _ de besteding van de middelen wordt in 'eigen' hand gehouden;
- _ besparing kosten van uitvoering;
- _ we kunnen de middelen daardoor efficiënt inzetten;
- _ zakelijke motieven (promotie);
- _ betrokkenheid vorm en inhoud geven.

Wil een ANBI professioneel middelen inzetten, dan is een organisatie nodig is. Om een professionele organisatie te kunnen opzetten is een bepaalde omvang van budget vereist. Als een 'eigen' ANBI niet de middelen en ervaring heeft om een eigen organisatie op te zetten, die nodig is om de middelen te kunnen besteden, dan fungeert die ANBI als doorgeefluik van de middelen naar andere ANBI's (Bible League etc).

De ANBI, als verlengstuk van de onderneming van de oprichter, heeft een hoge vlucht genomen. Zakelijke motieven spelen hierbij een rol maar ook de overheid stimuleert dit door de wetgeving. De mogelijkheid bestaat ook om testamentair te bepalen dat tot een legaat wordt vermaakt aan een op te richten ANBI en ook bij verkoop van een onderneming worden afspraken gemaakt met de belastingdienst om een deel van de verkoopopbrengst fiscaal gefaciliteerd onder te brengen in een ANBI.

Als u als ondernemer hartelijk betrokken bent bij de voortgang van het Woord van God en de komst van Zijn Koninkrijk in deze wereld, bieden bovenstaande fiscale mogelijkheden u voldoende ruimte om de missie van Bible League te ondersteunen.